

ST.C.
ADALET BAKANLIĞI
Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.03.0.CİG.0.00.00.05-659-493-2008/1425/64419
Konu : Vergi borcuna mahsuben müdafî ücretinden kesinti yapılması

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

06-01-2009

İlgi : 13/08/2008 tarihli ve 21005 sayılı yazı.

Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere yapılan ödemelerde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkındaki Kanun'un 22/A maddesi uyarınca vergi borcunun mahsubu yoluna gidildiği veya vergi borcu olmadığına dair yazı istendiği belirtilerek, sorunun çözümü konusunda görüş talebini içeren ilgi yazı ve eki incelendi.

Bilindiği üzere;

5320 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun'un "Müdafî ve vekil ücreti" kenar başlıklı 13'üncü maddesinde; "(1) Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince soruşturma ve kovuşturma makamlarının istemi üzerine baro tarafından görevlendirilen müdafî ve vekile, avukatlık ücret tarifesiyle ayrı olarak, Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınarak Adalet ve Maliye Bakanlıkları tarafından birlikte tespit edilecek ücret, Adalet Bakanlığı bütçesinde bu amaçla yer alan ödenekten ödenir. Bu ücret, yargılama giderlerinden sayılır.

(2) bu madde uyarınca yapılacak ödeme ve uygulamaya ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Barolar Birliğinin görüşü de alınmak suretiyle Adalet Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir."

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Amme alacağı ödenmeden yapılmayacak işlemler ile işlem yapanların sorumlulukları" kenar başlıklı 22/A maddesinde; "4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Milli Müdafaa Cad. No: 22 Bakanlıklar 06659 ANKARA Ayrıntılı bilgi için irtibat: Şube Müdürü Orhan İLGEN
Tel: 0 312 414 73 41 Faks:0 312 418 98 59 e-posta: cigm@adalet.gov.tr Elektronik Ağ: www.adalet.gov.tr

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara ikibin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir.”

“Cebren tahsil ve şekilleri” kenar başlıklı 54’üncü maddesinde; “Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır:

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,

2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,

3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi.”

“Üçüncü şahıslardaki menkul malların, alacak ve hakların haczi” kenar başlıklı 79’uncu maddesinin birinci fıkrasında; “Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczi, borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılır. Tahsil dairesi tarafından tebliğ edilecek haciz bildirisi ile; bundan böyle borcunu ancak tahsil dairesine ödeyebileceği ve amme borçlusuna yapılacak ödemenin geçerli olmayacağı veya elinde bulundurduğu menkul malı ancak tahsil dairesine teslim edebileceği ve malın amme borçlusuna verilmemesi gerektiği, aksi takdirde amme borçlusuna yapılan ödemeler ile malın bedelini tahsil dairesine ödemek zorunda kalacağı ve bu maddenin üç, dört ve beşinci fıkra hükümleri üçüncü şahsa bildirilir. Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, alacaklı tahsil dairelerince ya da alacaklı amme idaresi vasıtasıyla, posta yerine elektronik ortamda tebliğ edilebilir ve bu tebligatlara elektronik ortamda cevap verilebilir. Elektronik ortamda yapılacak tebliğe ve cevapların elektronik ortamda verilebilmesine ilişkin usûl ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

02/03/2007 tarihli ve 26450 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ceza Muhakemesi Kanunu Gereğince Müdafî ve Vekillerin Görevlendirilmeleri İle Yapılacak Ödemelerin Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin “Tanımlar” kenar başlıklı 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; “d) Ücret: Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince baro tarafından görevlendirilen müdafî veya vekile Tarife gereğince ödenecek meblâğ ile 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca mutat olan taşıta göre gerçek masraf üzerinden yapılan zorunlu yol giderlerini, acele ve zorunlu hâllerde ise, bu Yönetmeliğin 11 inci maddesinde sayılan mercilerin kabûlü üzerine mutat taşıt dışındaki araçlarla yapılan zorunlu yol giderlerini,

İfade eder.”

“Ücretin ödenme usulü” kenar başlıklı 11’addesinde; “(1) Müdafî veya vekil; soruşturma evresinde ifade alma ve sorguya, kovuşturma evresinde ise bir oturuma katılmakla Tarifede belirlenen meblâğı almaya hak kazanır.

(2) Zorunlu yol giderlerine de buna ilişkin belge, gider pusulası veya avukatın rayice uygun yazılı beyanı üzerine hak kazanılır.

(3) Müdafî veya vekilin; görevlendirme yazısı, katıldığı soruşturma veya kovuşturma evresine ilişkin tutanağın onaylı örneği, evrakın çok sayıda olması hâlinde ilk ve son sayfası ve varsa yapmış olduğu zorunlu yol giderlerine ilişkin belge, gider pusulası veya rayice uygun yazılı beyanı ile serbest meslek makbuzunu baroya vermesi üzerine, baro tarafından bu Yönetmelik ve Tarife hükümlerine göre gerekli incelemeler yapıp hukukî yardımın yapıldığı Cumhuriyet başsavcılığı veya mahkemelere göre gruplandırılmış ayrıntılı

ödeme listeleri geliş tarihi esas alınmak suretiyle en geç on gün içinde hazırlanır ve ekindeki dayanak belgeler ile birlikte soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığına teslim edilir.

(4) Müdafî veya vekil sigortalı olarak çalışmakta ise yanında çalıştığı avukatın, avukatlık bürosu ya da avukatlık ortaklığı şeklinde çalışmakta ise büro veya ortaklığın serbest meslek makbuzunu kullanır.

(5) Cumhuriyet başsavcılığınca listeler ve ekindeki dayanak belgeler incelendikten sonra, müdafî veya vekile ödenmesi gereken Tarifede yazılı meblağ ile varsa zorunlu yol giderlerini de kapsayan toplam ücret, ödeme emri belgesiyle serbest meslek makbuzunu düzenleyen bildireceği banka hesabına ödenir ve yapılan ödemeler yargılama giderlerinin hesabında dikkate alınmak üzere soruşturma ya da kovuşturma dosyalarına bildirilir.

(6) Ödeme emri belgeleri, soruşturma veya kovuşturmanın yapıldığı yer Cumhuriyet başsavcılığınca gecikmeksizin düzenlenir."

Hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan; Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 30/06/2007 tarihli ve 26568 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri:A Sıra No:1, 29/06/2008 tarihli ve 26921 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri:A Sıra No:2, 19/07/2008 tarihli ve 26941 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Seri:A Sıra No:3 Tahsilat Genel Tebliğlerinde yer alan düzenlemelere göre, 01/08/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları 2.000 YTL'nin üzerindeki ödemeler sırasında ve 06/10/2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdî olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle kurumların ilgililere yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin "Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belge"nin aranılması zorunlu bulunmaktadır.

Diğer taraftan; Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından alınan 19/11/2008 tarihli ve B.07.1.GIB.0.06.37/3760-6556-111498 sayılı yazıda; "...Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere ödeme yapacak olan birimlerce, bu kişilerden 6183 sayılı Kanun'un 22/A maddesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak anılan tebliğlerde yapılan düzenlemeler gereğince vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin istenilmemesi gerekmektedir. Ancak, vergi borcu bulunan müdafî ve vekillere ödeme yapacak olan birimlerce tahsil dairelerince gönderilen haciz bildirisi bulunmakta ise haciz bildirisine konu borç tutarı kesilmeden ilgililere ödemede bulunulamayacağı tabiidir." ifadelerine yer verilmiştir.

Bu itibarla;

Konunun yukarıdaki hükümler ve Maliye Bakanlığının yazısı çerçevesinde değerlendirilerek çözülmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

TÜRKİYE HANDELER BİRLİĞİ	
GELEN EVRAK	
Tarih: 12.1.09	Say: 462
Ek: 1	İlg: CMK

Galip Tuncay TUTAR

Hâkim

Bakan a.

Genel Müdür

EK:

Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığının
19/11/2008 tarihli ve 111498 sayılı yazısı (3 sayfa)

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

Sayı : B.07.1.GİB.0.06.37/3760-6556
Konu :

19.11.2008*111498
ADALET BAKANLIĞI
(Ceza İşleri Genel Müdürlüğü)

İlgi : 18/09/2008 tarihli ve B.03.0.CİG.0.00.00.05-659-493-2008/1006/49331 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere yapılan ödemeler sırasında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi gereğince hak sahibi kişilerin vergi borcunun bulunmadığına ilişkin yazının istenilip istenilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü istenilmektedir.

Bilindiği üzere, 06.06.2008 tarihli ve mükerrer 26898 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5766 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 2 nci maddesi ile 6183 sayılı Kanuna eklenmiş olan 22/A maddesinde "4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle yapılacak ödemelerde ve 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa ekli tarifelerde yer alan ticaret sicil harçlarından kayıt ve tescil harçları, noter harçlarından senet, mukavelename ve kağıtlardan alınan harçlar, tapu ve kadastro harçlarından tapu işlemlerine ilişkin alınan harçlar, gemi ve liman harçları ile diploma harçları hariç olmak üzere (8) sayılı tarifeye konu harçlar ve trafik harçlarına mevzu işlemler ile 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda yer alan bina inşaat harcı ve yapı kullanma izin harcına mevzu işlemlerde; Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye, bu kapsama girecek amme alacaklarını tür, tutar ve işlemler itibarıyla topluca veya ayrı ayrı tespit etmeye, zorunluluk getirilen işlemlerde hangi hallerde bu zorunluluğun aranılmayacağını ve maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Takibata selahiyetli tahsil dairesince, bu madde kapsamında getirilen zorunluluğa rağmen borcun olmadığına dair belgeyi aramaksızın işlem tesis eden kurum ve kuruluşlara iki bin Yeni Türk Lirası idari para cezası verilir. İdari para cezası, ilgisine tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. İdari para cezasına karşı tebliğ tarihini takip eden otuz gün içinde idare mahkemesinde dava açılabilir." hükmü yer almaktadır.

Madde hükmü, maddede sayılan ödeme ve işlemler sırasında Bakanlığımıza bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borcun bulunmadığına ilişkin belge aranılması zorunluluğu getirmeye Maliye Bakanlığını yetkili kılmaktadır.

Söz konusu yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere, 30.06.2007 tarihli ve 26568 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Seri:A Sıra No:1 Tahsilat Genel Tebliğinin ilgili bölümlerine işlenmek üzere 29.06.2008 tarihli ve 26921 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Seri:A Sıra No:2 ile 19.07.2008 tarihli ve 26941 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Seri:A Sıra No:3 Tahsilat Genel Tebliğlerinde yer verilmiştir.

Anılan tebliğlerde yapılan düzenlemeler uyarınca, 01.08.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları 2.000.-liranın üzerindeki ödemeler sırasında ve 06.10.2008 tarihinden itibaren uygulanmak üzere, Kanun, kararname ve diğer mevzuatla nakdi olarak sağlanan Devlet yardımları, teşvikler ve destekler nedeniyle kurumların ilgililere yapacakları ödemeler sırasında hak sahiplerinin Bakanlığımıza bağlı tahsil dairelerine vadesi geçmiş borçlarının bulunmadığına ilişkin "Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belge"sinin aranılması zorunludur.

Görüleceği üzere, "Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belge"nin aranılmasına ilişkin zorunluluk, bugün için 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamına giren kurumların bu Kanun kapsamında hak sahiplerine yapacakları ödemeler ile Devlet yardımları, teşvik ve destek ödemeleri ile sınırlıdır.

Dolayısıyla, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere yapılan ödemeler sırasında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 22/A maddesi gereğince hak sahibi kişilerin vergi borcunun bulunmadığına ilişkin "Vadesi Geçmiş Borç Durumunu Gösterir Belge" aranılmayacaktır.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanunun "Cebren tahsil ve şekilleri" başlıklı 54 üncü maddesi; "Ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağı tahsil dairesince cebren tahsil olunur. Cebren tahsil aşağıdaki şekillerden herhangi birinin tatbiki suretiyle yapılır.

1. Amme borçlusu tahsil dairesine teminat göstermişse, teminatın paraya çevrilmesi yahut kefilin takibi,
2. Amme borçlusunun borcuna yetecek miktardaki mallarının haczedilerek paraya çevrilmesi,
3. Gerekli şartlar bulunduğu takdirde borçlunun iflasının istenmesi." şeklindedir.

Aynı Kanununun 79 uncu maddesinde de, "Hamiline yazılı olmayan veya cirosu kabil senede dayanmayan alacaklar ile maaş, ücret, kira vesaire gibi her türlü hakların ve fiilen tutanak düzenlemek suretiyle haczi kabil olmayan üçüncü şahıslardaki menkul malların haczi, borçlu veya zilyed olan veyahut alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek ve tüzel kişilere, kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılır....." hükmü yer almaktadır.

Anılan madde hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, vadesinde ödenmeyen amme alacaklarının tahsil dairelerince cebren tahsil edilmesi gerekmekte olup cebren tahsil yöntemlerinden biri olan haczin amme borcu bulunan mükelleflerin üçüncü şahıslar nezdinde bulunan alacakları için, alacak ve hakları ödemesi gereken gerçek/tüzel kişilere veya kurumlara haciz keyfiyetinin tebliği suretiyle yapılması gerekmektedir.

Bu itibarla, Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince görevlendirilen müdafî ve vekillere ödeme yapacak olan birimlerce, bu kişilerden 6183 sayılı Kanunun 22/A maddesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak anılan tebliğlerde yapılan düzenlemeler gereğince vadesi geçmiş borç durumunu gösterir belgenin istenilmemesi gerekmektedir. Ancak, vergi borcu bulunan müdafî ve vekillere ödeme yapacak olan birimlere tahsil dairelerince gönderilen haciz bildirisini bulunmakta ise haciz bildirisine konu borç tutarı kesilmeden ilgililere bir ödemede bulunulamayacağı tabiidir.

Bu kapsamda, halihazırda muhasebe birimleri ve vergi dairelerince yapılması gereken işbirliğine yönelik düzenlemeler çerçevesinde işlem yapılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Bakan a.

Mehmet KILCI
Gelir İdaresi Başkan Yard.